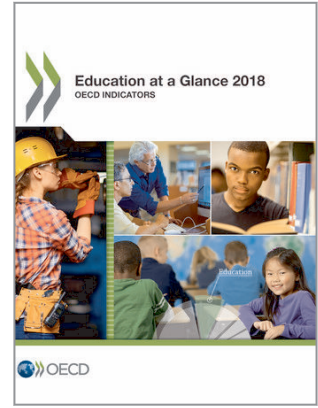

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2018

OECD Indicators

Summary in Turkish

Bu yayının tüm içeriğine erişmek için şu adresi tıklayın: [10.1787/eag-2018-en](https://doi.org/10.1787/eag-2018-en)

2018 Tek Bakışta Eğitim

OECD Göstergeleri

Türkçe Özet

Sosyo-ekonomik statünün eğitimde eşitlik üzerindeki etkisi yaşam boyunca genişleme eğilimi gösteriyor

Son on yılda eğitime erişimde yaşanan ciddi genişlemeye rağmen düşük sosyo-ekonomik statünün ifadesi olan düşük eğitimli ebeveynlerin çocuklarının erken çocuklukta eğitim programlarına girmeleri, üst orta okulu tamamlamaları ve daha üst düzeylerde eğitime doğru ilerlemeleri, en azından bir yıllık yüksek öğrenim görmüş ebeveyni olanlara göre daha az muhtemel. Ebeveynleri üst orta eğitim görmemiş olan 25-64 yaşındakilerin üçte ikisinin ebeveynlerine göre daha üst düzeyde eğitim sağlamaları beklense de bunların çoğu üst orta mesleki eğitim yapmaktalar. Yüksek seviyede de benzeri bir öykü var: verileri bulunan OECD ülkeleri genelinde ebeveynleri yüksek eğitim almamış olan 18-24 yaşındakiler her ne kadar bu yaş grubunda nüfusun %65'ine karşılık gelseler de lisans, uzun süreli lisans veya muadil programlara yeni girenlerin sadece %47'sini temsil ediyor. Bu eşitsizlikler daha sonra işgücü piyasasında yansımaları bulmaktadır: sadece üst orta eğitim yapmış olanların yüksek öğrenim görmüş yaşlıları kadar istihdam edilmeleri ve para kazanmaları %65 daha az muhtemel.

Cinsiyet ayrışmasıyla eğitimde kızlar, işgücü piyasasında ise erkekler öne çıkıyor

Verileri bulunan OECD ülkeleri genelinin ortalamasıyla orta okulda sınıfta kalanların yaklaşık %60'ını oğlan çocukları oluşturuyor ve bu seviyedeki eğitimi tamamlamaları kız çocuklarına göre daha az muhtemel. Sonuç olarak bu seviyede oğlan çocuklarına göre çok daha fazla kız çocuğu mezun oluyor. Erkeklerin yüksek eğitim yapmaları da kadınlara göre çok daha az muhtemel: OECD ülkeleri genelinde 2017 yılının ortalaması olarak yaşı 25-34 olan erkeklerin %38'i yüksek eğitimde bulunurken aynı yaşta kadınlar için bu oran %50 idi ve bu ayrışma son 10 yılda daha da büyüdü.

Eğitime erişim daha iyi olmasına rağmen kadınların istihdam sonuçları hala daha kötü. OECD ülkeleri geneli ortalaması olarak yüksek eğitimli genç kadınların %80'i istihdam edilirken aynı eğitimi almış genç erkekler için bu oran %89 ve daha düşük eğitim almış olanlar arasında bu ayrım artıyor. Yüksek eğitimli kadınlar, yüksek eğitimli erkeklerle göre OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak aynı zamanda %26 daha az kazanıyorlar. Bu maaş farklılığı, yüksek öğrenim seviyesinde yüksek ve düşük maaşlı çalışma alanları arasında gözlemlenen cinsiyet ayrışmasını da yansıtıyor fakat aynı zamanda kadınların atıl veya istihdam dışı kalma dönemlerine girmelerinin, dolayısıyla maaş artışlarının gecikmesinin daha fazla muhtemel olmasından da kaynaklanıyor olabilir.

Yurtdışında doğmuş yetişkinlerin ve göçmenlik geçmişi olanların eğitim alarak işgücü piyasasında başarılı olmaları daha az muhtemel

Verileri bulunan ülkelerde lisans veya uzun süreli yüksek öğrenim programlarına girenler ve mezun olanlar arasında birinci ve ikinci nesil göçmenler düşük temsil edilmektedir. Yurtdışında doğmuş olup evsahibi ülkelere 26 veya daha üzeri bir yaşta gelmiş olan yetişkinler de yurtiçi doğumlu yaşlılarına göre veya 25 yaşından önce gelmiş olanlara göre örgün ve/veya örgün olmayan eğitime girmekte daha düşük bir eğilim göstermektedirler çünkü evsahibi ülkenin eğitim sistemine ve diline daha az aşinalar.

OECD ülkelerinin çoğunda, yüksek eğitilmiş olup yurtdışında doğmuş yetişkinler arasında istihdam oranları, yurtiçi doğumlu yaşlılarına göre daha düşük, ancak daha düşük eğitim seviyesinde olanlar arasında ise çoğu zaman tam tersi gözlemleniyor. Bu zıt eğilimler, yüksek eğitilmiş olup yurtdışı doğumlu yetişkinlerin evsahibi ülkede kendi eğitimlerine ve tecrübelerine tanınırlık kazandırmada yaşadıkları zorlukları ve işverenlerin yurtdışı doğumlu olup daha düşük eğitim almış olup düşük eğitim almış yetişkinleri cazip bulduklarını gösteriyor. Yurtdışı doğumlu yetişkinlerin hem işe alınmaması hem de eğitim veya öğretim görmemeleri (NEET) daha muhtemel. Yurtdışı doğumlu 15-29 yaşındakilerin yaklaşık %18'i NEET iken yurtdışı doğumlu genç yetişkinler için bu oran %13.

Kamu harcamalarındaki artışlara rağmen yüksek ve ilkökul öncesi eğitime giden toplam fonların önemli bir payı özel katkılardan geliyor

2010 ile 2015 arasında öğrenci başına harcamalar ilkökul, ortaokul ve ortaokul sonrasında yüksek olmayan eğitim seviyelerinde %5, yüksek öğrenim seviyesinde ise %11 arttı. Eğitim kurumları hala büyük ölçüde kamu tarafından finanse ediliyor. 2015'te ilkökul, ortaokul ve ortaokul sonrasında yüksek olmayan eğitimin finansmanının %90'ı, yüksek öğrenim finansmanının ise %66'sı devlet hazinesinden geldi. Yüksek öğrenim finansmanının büyük bir bölümü hane halklarından geldiği için ülkeler ailelere destek olacak finansal mekanizmaları hayata geçirdiler. Öğrenim ücretlerinin en yüksek olduğu ülkelerde öğrencilerin en az %75'i kredilerden veya burslardan yararlanıyor.

Erken çocukluk eğitimi alan 3-5 yaşındakilerin artmasıyla birlikte ilkökul öncesi okullara kamu yatırımı da artarak 2015'teki toplam finansmanın %83'üne ulaştı. Son on yılda bu pay, verileri bulunan ülkeler genelinde yüzde 4 puan yükseldi. Ancak OECD ülkelerinde ilkökul öncesi okullara kayıt yaptıran üç çocuktan biri özel finansmanlı bir kuruma devam ediyor - ki bu, diğer herhangi bir yüksek olmayan eğitim seviyesinde gözlemlenene göre daha yüksek bir oran.

Öğretmenlik mesleği hala geniş çaplı cinsiyet dengesizliklerine maruz

İlkökul öncesi öğretmenlerin neredeyse tamamı kadın ama yüksek öğrenim öğretmenleri arasında iki kişinin birinden daha azı kadın. Son on yılda bu cinsiyet ayrışması, ilkökul ve ortaokul seviyelerinde daha da açılırken yüksek öğretim seviyesinde daraldı. Erkek öğretmenlerin mesleğe çekilmesi özellikle zor: kadın öğretmenlerin ortalama fiili maaşı diğer tam zamanlı, yüksek öğrenimli kadınların ortalama maaşına eşit veya daha yüksek iken erkek ilkökul ve ortaokul öğretmenleri diğer tam zamanlı, yüksek öğrenimli erkeklerin ortalama kazançlarına göre %77 ila %88 oranında kazanıyorlar.

Ancak verileri bulunan OECD ülkeleri ve ekonomileri genelinde 2015 ile 2017 arası ortalaması olarak, 15 yıllık tecrübesi olan ve ülkenin en yaygın vasıflarına sahip ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin yasal maaşları %5 ile %8 arası bir artış gösterdi ve ekonomik kriz öncesindeki seviyelere geri döndü. Öğretmenleri okul yöneticisi olmak için çalışmaya özendirilen çok güçlü unsurlar var: okul müdürlerinin fiili maaşları, öğretmen maaşlarına göre en az %35 daha yüksek ve diğer yüksek eğitilmiş işçilerin ortalama kazançlarına göre de en az %20 daha yüksek.

Diğer bulgular

Eğitime katılımda karşılaşılan bölgesel farklılıklar, eğitim seviyesi yükseldikçe genişleme eğilimi gösteriyor. Ancak alt-ulusal bölgeler arasındaki en büyük farklılıklar, erken çocukluk eğitime ve üç yaş altı çocuk bakımına yapılan kayıtlarda gözlemleniyor.

Verileri bulunan OECD ülkelerinin ve ekonomilerinin yarısında dezavantajlı veya uzak bir bölgede çalışan okul müdürleri ile öğretmenlerine ilave ödentiler yapılıyor.

Çoğu ülkede eğitimin nasıl düzenleneceğine dair kararlar büyük ölçüde okul seviyesinde alınıyor fakat planlama ve yapılar, personel yönetimi ve kaynaklar ile ilişkili kararların daha yüksek yetki seviyelerinde verilmesi muhtemel.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Yayının İngilizce tercümesini okumak için OECD.iLibrary’i ziyaret edin!!

© OECD (2018), *Education at a Glance 2018: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2018-en